

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α.1

A.1.1 Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

- α.** Στα εδάφη της Θεσσαλίας, στα οποία κυριαρχούσε η μεγάλη ιδιοκτησία, ο Θ. Δηλιγιάννης υποστήριξε τους μεγαλογαιοκτήμονες.
- β.** Με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 1911 θεσπίζεται η μονιμότητα των δικαστικών και των δημοσίων υπαλλήλων.
- γ.** Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Λοζάνης (30 Ιανουαρίου 1923) οι ανταλλάξιμοι πρόσφυγες δεν είχαν δικαίωμα να μεταφέρουν την κινητή περιουσία τους.
- δ.** Το **Φροντιστήριο της Τραπεζούντας** έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πνευματική και ηθική ανάπλαση των Ελληνοποντίων και στην ανάπτυξη της εθνικής τους συνείδησης.
- ε.** Στο συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι, το Δεκέμβριο του 1918, ο Ελ. Βενιζέλος συμπεριέλαβε τον Πόντο στο φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων.

Μονάδες 10

A.1.2 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

α. *Ορεινοί.*

β. *Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών.*

γ. *«Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης».*

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α.2

A.2.1 Ποιες ήταν οι θέσεις του ραλλικού κόμματος;

Μονάδες 14

A.2.2 Ποια είναι η συμβολή των προσφύγων από τη Μικρά Ασία στο νεοελληνικό πολιτισμό;

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Β.1

α. Χρησιμοποιώντας στοιχεία που περιέχονται στο παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

Σε ποια γεωγραφικά διαμερίσματα δόθηκε προτεραιότητα στην εγκατάσταση των προσφύγων; Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν σ' αυτήν την επιλογή;

Μονάδες 10

«Με την ιστορική ανταλλαγή των ελληνοτουρκικών πληθυσμών ενάμισυ περίπου εκατομμύριο Ελλήνων προσφύγων κατακλύζει την Ελλάδα(...). Οι περισσότεροι Έλληνες πρόσφυγες από τη Βουλγαρία, οι οποίοι ως τότε κατοικούσαν τις ακτές του Ευξείνου Πόντου, στις αρχαίες πατρίδες τους, στη Σωζόπολη, στον Πύργο, στην Αγκίαλο, Μεσημβρία κλπ., ή στο εσωτερικό της χώρας, στη Φιλιπούπολη, Στενίμαχο κλπ., καθώς και οι περισσότεροι από τους πρόσφυγες της Τουρκίας (Ανατολικής Θράκης και Μικράς Ασίας) εγκαταστάθηκαν στους οικισμούς των Βουλγάρων και των Τούρκων της ελληνικής Μακεδονίας, ενώ αυτοί

στις ελληνικές περιοχές της Βουλγαρίας και της Τουρκίας».

Απ. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204-1985, Θεσσαλονίκη 1991: εκδ. Βάνιας, σ. 381.

- β.** Χρησιμοποιώντας στοιχεία που περιέχονται στο παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

Για ποιους λόγους η ΕΑΠ επιδίωξε, ώστε οι πρόσφυγες, που προέρχονται από τον ίδιο οικισμό ή έστω την ευρύτερη περιοχή του, να εγκατασταθούν μαζί στο ελληνικό έδαφος;

Μονάδες 15

«Το έργο της αποκατάστασης των προσφύγων, που αρχικά είχε αναλάβει το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων, συνέχισε η διεθνής Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων, η γνωστή ως ΕΑΠ, που, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο της Γενεύης, έργο της ήταν η ένταξη των προσφύγων στο κοινωνικό σύνολο, αφού εξασφαλιζόταν, εκτός από τη στέγη, δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης. Η ΕΑΠ εξαρχής βρήκε τη λύση της ταπητουργίας ως «πανάκεια» και σε κάθε προσφυγικό συνοικισμό χρηματοδοτούσε την ανέγερση ενός ή περισσότερων μεγάλων οικοδομημάτων, ώστε η οικιακή ενασχόληση των προσφύγων να μετατραπεί σε σύγχρονη βιομηχανική διαδικασία».

Όλγα Βογιατζόγλου, «Η βιομηχανική εγκατάσταση των προσφύγων στη Νέα Ιωνία - Παράμετρος της αστικής εγκατάστασης», στο συλλογικό τόμο «Ο Ξεριζωμός και η άλλη Πατρίδα», Αθήνα 1999, σ. 149.

ΘΕΜΑ Β.2

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

α. Να αναφέρετε τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες η Κρητική Κυβέρνηση εξέδωσε το *ενωτικό Ψήφισμα* της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1908.

Μονάδες 15

β. Να παρουσιάσετε και να αιτιολογήσετε την αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης στην έκδοση του *Ψηφίσματος*.

Μονάδες 10

Πηγή Α'

Το Ψήφισμα της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1908

«Η Κυβέρνησις της Κρήτης διερμηνεύουσα το αναλλοίωτον φρόνημα του Κρητικού Λαού, κηρύσσει την ανεξαρτησίαν της Κρήτης και την ένωσιν αυτής μετά της Ελλάδος, όπως μετ' αυτής αποτελέση αδιαίρετον και αδιάσπαστον Συνταγματικόν Βασίλειον. Παρακαλεί την Α.Μ. τον Βασιλέα ν' αναλάβη την διακυβέρνησιν της νήσου. Δηλοί ότι μέχρι τούτου θέλει συνεχίσει να κυβερνά την νήσον εν ονόματι της Α.Μ. του Βασιλέως των Ελλήνων, κατά τους νόμους του Ελληνικού Βασιλείου. Εντέλλεται εις τας Αρχάς της νήσου, όπως, συμφώνως τω Ψηφίσματι τούτω, εξακολουθήσωσι ν' ασκώσι τα καθήκοντα της υπηρεσίας των».

Παράθεμα του σχολικού βιβλίου «Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, Γ' Τάξη Ενιαίου Λυκείου (Θεωρητική Κατεύθυνση)» σ. 217.

Πηγή Β'

Η αντίδραση των μεγάλων Δυνάμεων απέναντι στην επαναστατική πρωτοβουλία του κρητικού λαού

«Η αντίδραση των μεγάλων Δυνάμεων απέναντι στην επαναστατική πρωτοβουλία του κρητικού λαού δεν ήταν απόλυτα αρνητική. Οι τέσσερις κυβερνήσεις, μετά από

ολιγοήμερες διαβουλεύσεις, έσπευδαν να τονίσουν ότι «δεν θα απείχον του να αποβλέψουν μετ' ευμενείας προς την συζήτησιν του ζητήματος τούτου μετά της Τουρκίας, εάν η τάξις διατηρηθή εν τη νήσω και εξασφαλισθή η προστασία του μουσουλμανικού πληθυσμού». Ήδη η έκρηξη του εθνικού ενθουσιασμού που είχε και πάλι καταλάβει τους Κρήτες συμβάδιζε με την αυστηρή τήρηση της τάξεως, ενώ η κυβέρνηση των Αθηνών ήλπιζε να εντάξει την επίλυση του θέματος στο πλαίσιο μιας γενικότερης ελληνοτουρκικής προσεγγίσεως. Τόσο όμως οι τολμηρές ελληνικές προσδοκίες όσο και οι καλές ευρωπαϊκές προθέσεις, δεν ήταν δυνατό να οδηγήσουν σε άμεσα θετικά αποτελέσματα, εξαιτίας της βίαιης εκδηλώσεως της τουρκικής αντιδράσεως. Οι Νεότουρκοι εθνικιστές, μετά την αναγκαστική υποχώρηση απέναντι στη Βουλγαρία (: ανακήρυξή της σε ανεξάρτητο βασίλειο) και στην Αυστροουγγαρία (: προσάρτηση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης), αναζητούσαν στη ματαίωση της ενωτικής λύσεως το έρεισμα μιας πρώτης διπλωματικής επιτυχίας. Οι ζωηρές λαϊκές αντιδράσεις των δρόμων, στην πρωτεύουσα και στις επαρχίες, συνδυάζονταν με τη σταθερή επίσημη επίκληση της ανάγκης για τη διατήρηση της υφιστάμενης ισορροπίας στο χώρο του Αιγαίου και της ανατολικής Μεσογείου».

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΔ', Αθήνα 1977: Εκδοτική Αθηνών, σ. 214.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.

Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.

3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε επιστημονικά τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ